

O'ZBEKISTONDA YO'L HARAKATI XAVFSIZLIGINI OSHIRISH YO'LLARI

Nurillayev Umidbek Xudayberdiyevich

Jamoat Xavfsizligi Universiteti magistraturasi tinglovchisi

Kalit so'zlar: *transport hodisalari, xavfsizlik choralari, yo'l qoidalari, jahon statistikasi, kompaniyalar*

Kirish: Dunyo bo'ylab yo'l-transport hodisalarining ko'pligi sababli, yo'l harakati xavfsizligini yaxshilash uchun global choralar ko'rildi. Harakatning asosiy yo'nalishlari xalqaro va milliy darajadagi documentlarda aks ettirilgan. Polshada (harakatlarning milliy darajasiga tegishli) 2013-2020 yillarda yo'l harakati xavfsizligini yaxshilash bo'yicha harakatlarning maqsadlari va yo'nalishlarini belgilash uchun yo'l harakati xavfsizligini yaxshilash milliy dasturi bo'lib, ularning amalga oshirilishi ularning kamayishiga olib kelishi kutilmoqda.: - o'lim (yog'lar) tomonidan kamida 50% dan 2020 boshlab;- jiddiy qurbonlar (CASs) tomonidan kamida 40% tomonidan 2020 nisbatan 2010.

"Haydovchilarga javob berish vaqtining muhim qiymatlari va ularning yo'l harakati ishonchliligi va xavfsizligini pasaytirishga ta'siri" nomli tadqiqot shuni ko'rsatdiki, yo'llardagi asosiy xavf omillari: inson, transport vositasi va yo'l ishtirokchisi sifatida. Bu faktorlar alohida xavfini ta'sir qilishi mumkin yoki bir necha omillar birlashtirish mumkin.

Tadqiqotlar va statistik ma'lumotlarga asoslanib, inson tomonidan kelib chiqadigan yo'l-transport hodisalarining asosiy sabablari tezlikni oshirish, piyodalar va velosipedchilarning xatti-harakatlari, yosh haydovchilarning xatti-harakatlari, spirtli ichimliklar, dori-darmon va giyohvand moddalar, haydovchilarning charchoqlari va mobil telefondan foydalanish. Inson xulq-atvoridan mustaqil bo'lgan boshqa sabablarga ko'rinmaslik va yo'l bilan bog'liq va avtomobil bilan bog'liq omillar kiradi.

Ostida yo'l harakati xavfsizligi Milliy dasturi 2013-2020 yillarda AQSh yo'llarining, shu jumladan haydovchilarning xavfsiz harakati uning ustunlaridan biridir. Asosiy harakatlar

quyidagilardan iborat: – yo'l foydalanuvchilarining xavfsiz faoliyatini shakllantirish-bu boshqalarning huquqlarini hurmat qiladigan ongli va Tural yo'l foydalanuvchisini rivojlantirishni anglatadi. Ushbu maqsadga asosan to'g'ri ta'lim va yo'l harakati nazorati bilan bog'liq tadbirlar orqali erishish mumkin.

Yo'l foydalanuvchilarining xatti – harakatlarini nazorat qilish profilaktika, ya'ni xavfli xatti – harakatlarni oldini olish; - yo'l foydalanuvchilarini himoya qilish-maqsad yo'l foydalanuvchilarining xatti-harakatlarini o'zgartirishga qaratilgan xavfsizlik choralarini ular nazorat qilmaydigan va ba'zan hatto bilmagan tizimlar orqali xavfsizligini ta'minlashdir.

Ushbu tadbirlarga asosan quyidagilar kiradi: muhandislik faoliyati (xavfsiz yo'llar va atrofni qurish), zamonaviy texnologiyalarni rivojlantirish (transport vositalarida xavfsizlik tizimlari), boshqarish yoki nazorat va axborot faoliyati.2013 yildan beri ma'lum miqdordagi chora-tadbirlar, xususan haydovchilar bilan bog'liq.

Milliy yo'l harakati xavfsizligi Kengashining hisobotlariga ko'ra, 2013-2019 yillarda, boshqalar qatorida, keyingi operatsiyalar amalga oshirildi: professional haydovchilik guvohnomalarini nazorat qilish, ko'plab ijtimoiy kampaniyalarning boshlanishi, shu jumladan, hayot va sog'liqni saqlashga qaratilgan ishonch yo'llari dasturi.

Milliy yo'llardagi odamlardan "Armadillo klubi O'rindiqlarni bosadi", spirtli ichimliklar ta'sirida haydash yoki avtomobillarda passiv xavfsizlik moslamalaridan foydalanish muammosiga oid bir qator kampaniyalar, va yo'l foydalanuvchilari uchun xavfsiz yo'l odob-axloq qoidalarini shakllantirish bilan bog'liq kampaniya.

Ajablanarlisi shundaki, yo'l harakati xavfsizligi kampaniyalarining ko'pligi hisobga olinsa, bunday kampaniyalarning faqat bir qismi rasmiy va puxta baholanadi . Baholash natijalarining etishmasligiga qaramay, ushbu mavzu bo'yicha yo'l harakati xavfsizligi kampaniyalarining potentsial ta'siri to'g'risida ba'zi bir ma'lumot beradigan bir qator hisobotlar mavjud.

Masalan, 2004 yilda Jahon Sog'liqni saqlash tashkiloti yo'l harakati xavfsizligi kampaniyalari Qonunchilik va huquqni muhofaza qilish organlari bilan birgalikda

foydalanilganda xatti-harakatlarga ta'sir qilishi mumkin degan xulosaga keldi. Shu bilan birga, hisobotda "... izolyatsiya ta'limida foydalanilganda, ma'lumot va oshkoralik odatda o'lim va jiddiy jarohatlarning sezilarli va barqaror pasayishiga olib kelmaydi" deb ta'kidlangan .

Xuddi shunday, meta-tahlil shuni ko'rsatdiki, faqat ommaviy axborot vositalari kampaniyalarining ta'siri, ayniqsa, boshqa choralar bilan birlashtirilgan kampaniyalarning ta'siri bilan solishtirganda kichikdir . Tartibot va / yoki ta'lim holda ommaviy axborot vositalari kampaniyasi yo'l-transport hodisalari sonini kamaytirish bo'yicha deyarli hech qanday ta'siri bor, ikkala o'sha chora-tadbirlar ham qo'shib o'n foizdan ortiq qisqartirish ta'minlaydi esa .

Shunisi qiziqki, u mahalliy hisoblanadi, yo'l-transport hodisalari haqida uzoq eng katta ta'siri bilan ko'rsatish shaxsan qaratilgan kampaniyalar. Ammo shuni ta'kidlash kerakki, ushbu natija uchun ishonch oralig'i juda katta, ya'ni ushbu parametrning haqiqiy qiymati to'g'risida katta noaniqlik mavjud.

Ammo bundan ham muhimi shundaki, meta-tahlilda ushbu turdagi kampaniyalar bo'yicha bir nechta tadqiqotlar mavjud edi va shuning uchun bu natija juda kam tadqiqotlarga asoslangan bo'lib, ular mahalliy individual kampaniyalar juda ko'p ko'rinishi uchun yana bir muqobil tushuntirish beradi. boshqa turdagi kampaniyalarga qaraganda samaraliroq.

Xulosa

O'zbekistonda yo'l harakati xavfsizligini oshirish yo'l harakati qoidalarini, infratuzilmani yaxshilashni, xabardorlikni oshirishni va ilg'or texnologiyalardan foydalanishni o'z ichiga olgan kompleks yondashuvni talab qiladi. Ushbu sa'y-harakatlarni amalga oshirish orqali jamiyatlar baxtsiz hodisalar sonini birgalikda kamaytirishi, hayotni saqlab qolishi va hamma uchun xavfsiz yo'llarni ta'minlashi mumkin. Yo'l harakati xavfsizligi tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash va birinchi o'ringa qo'yish, oxir-oqibat kelajak avlodlar uchun xavfsizroq va baxtsiz hodisalarsiz muhit yaratish bizning mas'uliyatimizdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. *Emmerik van, A., 2001. Yo'l harakati xavfsizligiga tizimli yondashuv. In: 24-Avstraliya Transport tadqiqotlari elektron xavfsizlikni qo'llab-quvvatlash materiallari, 2007 yil. Olingan 2007-10-03*
2. *Haddon Jr., Vt, 1980. Jarohatlar epidemiologiyasidagi yutuqlar davlat siyosatining asosi sifatida. Jamoat Salomatligi Bo'yicha Hisobotlar*
3. *Leveson, N. G., 2002. Tizim xavfsizligi muhandisligi: kelajakka qaytish. Olingan 2006-10-18*
4. *Mackay, M., Tivari, G., 2005. Yo'l-transport halokatlarining oldini olish. In: JSST yig'ilishining rivojlanishi*